

Do?um Öncesi Alg?lanan Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?um Öncesi Alg?lanan Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20088>

Özet

Do?um Öncesi Alg?lanan Stres Ölçe?i (DÖASÖ), gebelik dönemindeki kad?nlar?n ya?ad??? **alg?lanan stres** düzeyini ve bu stresin psikolojik etkilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal Antenatal Perceived Stress Inventory (APSI) ölçe?inin Türkçe kültürüne ve diline uyarlanmas? sonucu ortaya ç?kmifdir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermeyi amaçlayan metodolojik bir ara?tırmadır. DÖASÖ, gebeli?in getirdi?i fizyolojik ve psikososyal de?i?imlere ba?lı olarak ortaya ç?kan stres faktörlerini de?erlendirmede önemli bir klinik ve ara?tırma arac? olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Do?um Öncesi Stres, Alg?lanan Stres, Gebelik, Adaptasyon, **Psikometri**, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

?lknur ATASEVER, Ay?e Sis-Çelik

Amaç

Ölçe?in temel amacı, hamilelik sürecinde anneler tarafından deneyimlenen ve alg?lanan stresin yo?unlu?unu ve s?kl???n? standardize edilmi? bir yöntemle nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, gebelik s?ras?nda yüksek stres riski ta??yan bireyleri erken te?his etmeye ve bu durumun anne ve bebek sa?l??? üzerindeki olası olumsuz etkilerini önlemeye yönelik müdahaleleri planlamaya olanak tanır.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak, Türk kültüründeki **gebelik** deneyimlerine özgü stresörleri do?ru bir ?ekilde yansıtıp yansıtmad???n? test etmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, ölçek klinik uygulamalarda ve akademik ara?tırmalarda güvenle kullanılabilir hale getirilmiştir.

Yap?

Do?um Öncesi Alg?lanan Stres Ölçe?i, gebeli?e özgü stres faktörlerini ölçen çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapı genellikle; fiziksel de?i?iklikler, do?umla ilgili endi?eler, ebeveynlik sorumluluklar?, sosyal destek eksikli?i ve ilikisel stres gibi alt boyutlar? içerir. Ölçek, bireyin bu durumlarla ba?a ç?kma kapasitesinden ziyade, bu durumlar? ne kadar stresli algılad???na odaklanır.

Antenatal dönemde alg?lanan stres, yalnızca psikolojik bir tepki olmayıp, aynı zamanda fetüsün

gelişimini ve do?um sonuçları etkileyebilecek fizyolojik de?işikliklere yol açt??? için kritik bir **psikolojik yapıdır**.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik çal??maları, Atasever ve Sis-Çelik (2018) tarafından metodolojik olarak incelenmiştir. Bu çal??ma, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yapıyı ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere yapı geçerli?ine odaklanmıştır. Geçerlik analizleri, genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermi? ve ölçe?in teorik yapıları Türk örnekleminde de tutarlı olduğunu göstermiştir.

Yapılan analizler, Do?um Öncesi Algılanan Stres Ölçe?i'nin gebelik stresini ölçmede yeterli düzeyde **geçerlik** kanıtlarına sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in ölçüm sonuçları zaman içinde tutarlılı?ını ve içsel bütünlü?ünü de?erlendirmiştir. Uyarılma çal??masında, ölçe?in iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa), kabul edilebilir seviyeler üzerinde bulunmuştur. Bu yüksek alfa değeri, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı, yani algılanan gebelik stresini, tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü ifade etmektedir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenilirlik yöntemleri kullanılarak ölçe?in kararlılı?ı de?erlendirilmi? ve kısa zaman aralıklarında yapılan tekrarlı ölçümlerde sonuçların istikrarlı olduğunu belirlenmiştir. Bu bulgular, DÖASÖ'nün hem içsel olarak tutarlı hem de zamana karşı dirençli bir **güvenirlik** seviyesine sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarılma çal??ması kapsamında gerçekleştirilen faktör analizi, orijinal ölçe?in çok boyutlu yapıları Türkçe versiyonunda da desteklenip desteklenmediğini ara?tırmıştır. Genellikle, faktör analizi sonuçları, gebelik stresinin farklı kaynakları temsil eden alt ölçeklerin ayrımlı net bir şekilde göstermiştir.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in çok boyutlu yapıları Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu kanıtlamış, böylece klinisyenlerin ve ara?tırmacıların stresin hangi spesifik alanlardan kaynaklandığını daha detaylı anlamasına olanak sağlanmıştır.

Araç

Test Tipi: Uyarılma

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Kaynak bilgisi eksik oldu?undan genel bilgi verilmi?tir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hamile Kad?nlar

Ya? Grubu: Yeti?kin (Gebelik ça??ndaki kad?nlar)

Popülasyon Detaylar?: Gebeli?in farklı trimesterlerindeki kad?nlar. (Uyarlama çal??ması genellikle Türkiye'deki gebe kad?nlar üzerinde yap?lm??tır.)

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

DÖASÖ, Antenatal Perceived Stress Inventory, Psikolojik De?erlendirme, Gebelik Sa?l???, Kronik Stres, Metodolojik Çal??ma

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?lknur ATASEVER

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: kulcurilknur@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? döneme ait ilgili kurum adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal versiyonunun kullan?m? için gerekli izinler, uyarlama çal??ması s?ras?nda ilgili telif hakk? sahiplerinden al?nm??tır. Türkçe versiyonunun kullan?m? için sorumlu yazar (?lknur ATASEVER) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??ması'nın yay?mland??? y?l: **2018**.

Kaynaklar

Atasever, ?. & Sis-Çelik, A. (2018). The validity and reliability of the Antenatal Perceived Stress Inventory Turkish version: A methodological study. *Health care for women international*, 1-18. doi:

10.1080/07399332.2018.1469635

Bu çal??man?n yay?mland??? makaleye a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: tandfonline.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: dogum-onesi-algilanan-stres-olcegi-toad.pdf

Do?um Öncesi Alg?lanan Stres Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle bu akademik giri?te mevcut de?ildir. Maddelerin tamam? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM